

Täby Naturskyddsförening

ÅRSPROGRAM augusti 2014–juni 2015

Boka i din kalender redan nu det du tycker verkar intressant.

Skicka gärna din e-postadress till
taby.krets@naturskyddsforeningen.se så sänder vi
en rad om nya programpunkter.

MEDLEMSBLAD FÖR NATURSKYDDSFÖRENINGENS TÄBYKRETS

Styrelse och funktionärer 2014–2015

Ordförande	Vakant	
Kassör	Hans-Erik Nordin hasse.nordin@hotmail.com	756 31 32
Sekreterare	Inge-Britt Smedmark smedmark.taby@telia.com	758 84 81
Övriga ledamöter	Einar Fries einar.fries@gmail.com	756 94 44
	Lars Grundström lars.grundstrom@bredband.net	793 90 27
	Göran Sandberg goran.sandberg66@gmail.com	510 515 12
	Bertil Stavre bertilstavre@gmail.com	758 79 53
Suppleanter	Kathrin Wemgård kathrin.wemgard@yahoo.se	732 45 68
	Siv Grönlund sivgronlund@hotmail.com	510 110 73
Valberedning	Rolf Johansson	0768-916485

Intresseområden	Kontaktpersoner	Telefon
Fåglar, skog, fågelholkar	Hans-Erik Nordin	756 31 32
Stora träd, ekar, energi	Einar Fries	756 94 44
Klimat	Kerstin Olsson	756 60 08
Handla miljövänligt	Eva-Kristina Portén	756 52 08
Webbplats, energi	Kathrin Wemgård	732 90 27
Trafik, cykel	Inge-Britt Smedmark	758 84 81
Stolpaskogen	Lars Grundström	793 90 27

e-post: taby.krets@naturskyddsforeningen.se

Hemsida: <http://taby.naturskyddsforeningen.se/>

Plusgiro: 50 55 06-6

Välkomna!

Lyssna till intressanta föreläsningar och följ med ut i naturen.

Täby har en spännande och variationsrik natur. Genom ditt medlemskap i Naturskyddsföreningen har du möjlighet att påverka så att Täby utvecklas varsamt och med hänsyn till sina gröna områden. Du har också möjlighet att delta i aktiviteter och utflykter.

Täby Naturskyddsförening är en lokal krets av Naturskyddsföreningen. Alla Naturskyddsföreningens medlemmar boende i Täby, för närvarande drygt 2 000, är automatiskt medlemmar i Täbykretsen. Samtidigt tillhör vi Naturskyddsföreningen i Stockholms län, som vi har nytta av i olika sammanhang.

Vad vi sysslar med framgår av detta programhäfte och vår webbplats <http://taby.naturskyddsforeningen.se/> Vi bevakar efter bästa förmåga de gröna frågorna i Täby och är remissinstans i sådana kommunala ärenden.

Täbykretsen försöker anlägga ett brett klimatperspektiv i många aktuella frågor. Det innebär bland annat att främja verksamheter och planer som minskar användning av fossila bränslen samt även minskar hotet mot biologisk mångfald.

Vid utflykter där samåkning förekommer betalar passagerarna 5: -/mil till bilförarna. Icke-medlemmar är välkomna. Alla deltar på egen risk i föreningens arrangemang. För medlemmar i Naturskyddsföreningen finns en gällande olycksfallsförsäkring.

Programpunkter med är lämpliga även för barnfamiljer.

Ibland händer saker snabbt! Under första halvåret 2014 har vi skickat ut tre mejl med information om sådant som vi varit angelägna om att delge våra medlemmar. Har du inte fått några mejl från oss kan det bero på att vi inte har din aktuella mejladress. Vill du vara med på vår mejllista och ta del av våra extrautskick är det lätt fixat: Mejla till taby.krets@naturskyddsforeningen.se så ser vi till att lägga till dig på listan inför framtida utskick.

Kallelse till årsmöte 2015

Årsmötet äger rum tisdagen **den 10 mars** 2015 kl. 19.00–ca 21.00 i Föreningsgården, Attundafältet 12 i Täby C under biblioteket.

Medlemmar är välkomna att lämna in skriftliga motioner till styrelsen senast **den 10 februari** 2015. Dagordning, årsberättelse och övriga handlingar kommer att finnas tillgängliga på årsmötet. Kallelse sker endast på detta sätt.

Aktuella projekt som vi arbetar med

Skötselåtgärder för ekarna i Viggbyholms ekbacke

Skötselåtgärder för Täbys största bestånd av jätteekar, beläget 400 m söder om Viggbyholms gård, pågår sedan flera år efter samråd med och tillstånd av markägaren. Täby Naturskyddsförening, i nära samverkan med Täby Hembygdsförening och Täby kommun, utför försiktiga åtgärder för att bevara och vidareutveckla denna mer och mer sällsynta biotop för framtiden.

Våra medlemmar och andra intresserade är välkomna att delta i det fortsatta arbetet under hösten 2014 och våren 2015. Du kan lära dig mer om praktiskt naturskyddsarbete, och speciellt om skötsel av ekar. Kontakta Einar Fries eller Kerstin Olsson (se sidan 2), eller kom till något av insatstillfällena den 12 och 26 oktober, den 16 november 2014, samt den 8 och 22 mars 2015.

Storstockholms gröna kilar

Storstockholms gröna kilar är beteckningen på de naturområden som ”blivit över” när staden har vuxit utåt längs vägar och järnvägar. I en stjärnformad struktur når de obebyggda områdena ända in mot

Stockholms centrala delar. Täby berörs av tre kilar, nämligen Angarnkilen, Rösjökilen och Bogesundskilen.

Alla dessa tre kilar är föremål för mellankommunal samverkan i avsikt att försöka bevara dem så bra som möjligt. Vår förening brukar delta i de möten som hålls.

I samarbete med en rad andra organisationer arrangerar Naturskyddsföreningen varje år i maj den s.k. Gröna kilarnas dag på ett antal platser runt Stockholm under parollen *Skydda Stockholms gröna kilar!*

För att öka kunskapen om kilarna har informationsmaterial arbetats fram. Läs om detta nedan.

Täbys fritidskarta och kartor över de gröna kilarna

Stadsbyggnadskontoret har, i samarbete med Kommunikationsavdelningen och Kultur och fritid, tagit fram en karta för att visa vägen till en aktiv fritid i Täby. Kartan vann utmärkelsen ”Årets karta” på GIT2011-mässan i Jönköping.

Nyligen har också kartor över de gröna kilarna givits ut.

För den som vill ha ett eget exemplar finns fritidskartan och en karta över de gröna kilarna för avhämtning i receptionen i kommunhuset. Fritidskartan går också att ladda ner som en PDF-fil (4Mb) eller betrakta som en webbkarta på Täby kommuns webbplats.

Stolpaskogen, Täbys stadsskog

En stadsskog är ett område inom tätbebyggt område som sparats för kommuninvånarnas rekreation och fritidsaktiviteter. Täby kommun vill utveckla Stolpaskogen, kommunens stadsskog, i ett samverkansprojekt tillsammans med Naturskyddsföreningen, Friluftsrämjandet, Hembygdsföreningen och Svenska Turistföreningen. Föreningarna bidrar med sin kunskap och material om intressanta målpunkter.

En vandringsslinga har tagits fram av Täby kommun som gruppen provgått och lämnat synpunkter på. Informationsskyltar ska sättas upp och pedagogiskt material för barn och ungdomar, som kan

hämtas via internet, utarbetas. Intresset är stort för projektet bland de medverkande föreningarna.

Klimatarbete

Naturskyddsföreningen på riksnivå har under flera år arbetat hårt för att påverka svenska myndigheter och allmänheten i frågor som rör den globala uppvärmningen. Internationella avtal är nödvändiga men – har det visat sig – svåra att förhandla fram i en takt och på ett sätt som denna angelägna fråga egentligen kräver. Naturskyddsföreningen formulerar tydligt att klimatarbete till mycket stor del handlar om beslut och förändringar som sker lokalt, på läns- och kommunnivå.

Sveriges kommuner har stora möjligheter att fatta beslut som beaktar och främjar ett hållbart klimat. Genom sin verksamhet påverkar man även kommuninvånare och företag att fatta egna klimatkloka beslut, man bidrar till att förändra levnadsmönster.

Naturskyddsföreningens Täbykrets har en grupp som arbetar med klimatrelaterade frågor inom vår kommun. Vi arbetar bl.a. med att finna vägar att öka medvetenheten i dessa frågor och att påverka politiska processer genom att möta Täbys politiska partier och tjänstemän.

Inom flera områden bör arbetet bedrivas, det handlar om:

- *Byggande och boende*, t.ex. minskning av koldioxidutsläpp via energisnåla hus, användning av icke-fossila energislag för uppvärmning.
- *Energifrågor*, t.ex. hur Täby i ett långt perspektiv ska försörjas med energi för att minska klimat- och annan miljöbelastning.
- *Livsmedelsfrågor*, t.ex. främja matvanor som minskar miljöbelastning, minskat köttätande som kan nås genom att införa ökat antal vegetariska luncher i bl.a. skolor.
- *Transporter*, t.ex. via utvecklad kollektivtrafik, pendelparkeringar och underlättande av cykeltransporter.

Kraftvärmeverk i Täby

Bakgrund

Under september 2013 framkom att Täby kommun sedan några år tillbaka (sedan åtminstone 2009) har haft planer på att, för att stärka energiproduktionen i Stockholmsregionen, anlägga ett kraftvärmeverk (KVV) i två etapper för produktion av fjärrvärme och el inom Hagbyområdet i Täby. Med förnybara och återvunna bränslen ska el och värme produceras. Kraftvärmeanläggningen ska enligt planerna byggas och ägas av E.ON. Den är också en del av Täby kommuns fjärrvärmesatsning med målet att kunna erbjuda fjärrvärme till de tätbebyggda delarna i Täby samt minska miljöpåverkan lokalt och globalt.

TNFs klimatgrupp beslutade att engagera sig i planerna för kraftvärmeanläggningen, främst för att förstå de positiva och negativa konsekvenser den skulle medföra, men också för att förstå vilka alternativ som kunde finnas för att kunna uppnå de eftersträlvade, positiva effekterna med fjärrvärme och beträffande minskade utsläpp av växthusgaser (främst CO₂).

Inför kommunens och E.ONs programsamråd 22–23 oktober 2013 hade TNFs klimatgrupps representanter Kathrin Wemgård och Einar Fries möten med representanter för Täby kommun och E.ON. Vi fick då och under de följande veckorna en fördjupad insikt i projektets storlek och möjliga påverkan på människor, natur och miljö i Täby med omnejd. Efter programsamråden i oktober skickade TNF yttranden till Täby kommun och till E.ON med synpunkter på projektet.

TNFs representanter arbetade under vintern och våren 2014 intensivt med främst ansvariga Täbypolitiker och representanter för E.ON för att förstå vad som fanns bakom den information som delgivits allmänheten. Många av våra frågor har förblivit obesvarade trots många kontakter med ansvariga, beslutande politiker m.fl. och är så ännu i juni 2014.

Framför allt önskar vi fullt ut förstå hur de viktiga (positiva och negativa) konsekvenserna för människor, natur och miljö, som uppstår om nuvarande plan för ett KVV i Hagby genomförs, ser ut och värderas av Täby kommuns beslutande politiker. Dessutom önskar vi

förstå varför inte andra, för miljön mindre skadliga metoder har valts för att uppnå de positiva effekter som önskas.

Ett detaljplaneförslag lades fram av kommunen i slutet av mars 2014. Trots fyra samråd med kommunen under april och maj 2014, har de flesta av TNFs frågor och viktiga frågor från andra personer och grupper, förblivit obesvarade. TNF har under våren i två omgångar sänt frågor och synpunkter till kommunen.

Alla TNFs yttranden i KVV-frågan finns att ta del av på TNFs nya hemsida <http://taby.naturskyddsforeningen.se/>

TNFs planer för det kommande verksamhetsåret

TNFs klimatgrupp kommer att fortsätta följa utvecklingen av KVV-planeringen och alternativa lösningar. Vi kommer även att följa SÖRABs planer för Hagby, dvs. flytt av komposten samt hur frågan avseende processvattenhanteringen på Hagby kan lösas.

TNF har i våra yttranden framhållit att vi är positiva till att fjärrvärmesystem byggs ut efter behov i Täby. Den nuvarande planen (stort KVV i Hagby) ger oacceptabla följder för miljön i Täby med omnejd. Vi anser att alternativa metoder (inkl. kombinationer av metoder) finns för att uppnå de önskade förbättringarna och kommer att fortsätta arbeta för en sådan lösning!

Under skrivandet av denna text kom nedanstående meddelande, undertecknat av Leif Gripestam (M) och Erik Andersson (M):

”Omtag i frågan om kraftvärmeverket

Med anledning av att Länsstyrelsens remiss och andra synpunkter som har inkommit angående Hagby så kommer vi att begära ett fullständigt omtag om hela projektet kring fjärrvärmeutbyggnaden med vidhörande produktion. Vi är angelägna om att få fjärrvärme till Täby för att minska den fossila produktionen som finns kvar i kommunen. Var en ny anläggning ska ligga och vilken storlek får studeras vidare.”

Vad det här kommer att innebära för TNFs arbete i denna fråga kommer att klarna under sommaren och hösten. TNFs klimatgrupp avser sammanfattningsvis att även under den kommande 12-månadersperioden följa och bevaka utvecklingen i KVV-frågan.

TNFs hemsida

Titta gärna in på kretsens nya hemsida!

<http://taby.naturskyddsforeningen.se/>

Där får du information om TNFs synpunkter på kommunens planer i Täby och kan läsa våra svar till kommunen!

”Bra Miljöval” i Täby

Willys är för närvarande den enda dagligvarukedjan i Täby med samtliga butiker godkända för Naturskyddsföreningens eget miljö-
märke *Bra Miljöval*. Det innebär bland annat att butikerna måste ha ett stort utbud av miljömärkta varor. Alla mjukpapper, allrengöringsmedel, tvätt- eller diskmedel som säljs ska vara miljömärkta. Butikerna ska också ha ett grundutbud av ekologiska och miljömärkta varor.

(Naturligtvis finns det fler affärer i Täby som har ett bra urval av miljömärkta varor!)

Foldern *Upptäck naturen i Täby* är framtagen av Täby Naturskyddsförening i samarbete med Länsförbundet och Täby kommun. Syftet är att visa några av alla de fina naturområden vi har i vår kommun.

Använd den gärna som en liten guide när du planerar att ge dig ut i naturen. Den kan hämtas på kommunhusets expedition.

Årsprogram

augusti 2014–juni 2015

Augusti–december 2014

Höstdag med svamp på Bogesundslandet

Lördag den 6 september kl. 10.00

Bogesundslandet är känt för sin goda tillgång på svamp. Därifrån återvänder man sällan med tomma korgar. Vi brukar gå en runda på någon timme i omväxlande natur tillsammans med en svampexpert.

För anmälan och information ring Siv Grönlund eller Hasse Nordin (se sidan 2)!

Miljövänliga veckan, vecka 40 (29 sept–5 okt)

Årets tema är: **Byt till ekologiskt!**

Miljövänliga veckan har temat ”Byt till ekologiskt”. Vi fokuserar på skillnaden mellan ekologisk och oekologisk mat och skillnaden mellan hur de framställs. Vi tittar särskilt på frukt och bekämpningsmedel. Barn är en av målgrupperna eftersom de är extra känsliga.

Informationskväll med tema Byt till ekologiskt!

Tisdag den 30 september kl. 19.00

Föredrag och film.

Plats: Föreningsgården i Täby Centrum (under biblioteket).

- Alla som vill vara med och göra något under Miljövänliga veckan är varmt välkomna att höra av sig till Eva-Kristina Portén (se sidan 2)!

Spaning efter höstens flyttfåglar

Lördag den 4 eller söndag den 5 oktober kl. 09.00

Vilka fåglar flyttar söderut? Tillsammans med Hasse Nordin tar vi oss upp på Hagbytippens topp för att lära oss allt om flyttfåglar. Ta med fika och kikare om du har. För anmälan ring Hasse Nordin torsdag den 2 oktober (se sidan 2)!

Delta i och lär mer om skötseln av Viggbyholms ekbacke

*Söndagarna den 12 och 26 oktober samt den 16 november,
kl. 09.30–12.30*

Ekbacken ca 400 m söder om Viggbyholms gård är en fin ädel-lövskog, tidigare under igenväxning. Insatserna samordnas av Täby Naturskyddsförening. Kom med och delta de dagar som passar dig i de välbehövliga men försiktiga skötselåtgärderna i detta för Täby unika bestånd av jätteekar. Teori blandas med praktiskt arbete. Ta med matsäck och gärna en såg eller sekator för buskar och grenar.

För mer information ring Einar Fries eller Kerstin Olsson (se sidan 2)!

Fortsättning på skötsel av Viggbyholms ekbacke

Söndag den 26 oktober kl. 09.30–12.30

Se text ovan!

Fortsättning på skötsel av Viggbyholms ekbacke

Söndag den 16 november kl. 09.30–12.30

Se text ovan!

Klimatet och välfärden. Föredrag

Tisdag den 18 november kl. 18.00 – 21.00

*Föreläsning med Staffan Laestadius, professor i industriell utveckling vid KTH och rådgivare till tankesmedjan Global Utmaning. Han utkom förra året med boken **Klimatet och välfärden**. Boken beskriver hur en strukturomvandling i Sverige är nödvändig för att snarast minska beroendet av fossila energiformer. Han menar att det krävs samverkan över politiska blockgränser för att göra genomgripande förändringar. Syftet är att skapa klimatsmarta incitament för näringslivet och möjligheter till fortsatt välfärd för landets befolkning.*

Kom och lyssna när Staffan Laestadius berättar om sina idéer och erfarenheter utifrån sin profession och sitt engagemang i klimatfrågan!

Plats: Hörsalen i Tibble gymnasium.

Adventskaffe med Christer Brostam

Tisdag den 9 december kl. 19.00–21.00

Kom och prata med andra natur- och miljövänner till adventskaffe med glögg och lussekatter. Christer Brostam kommer under kvällen att visa sina fågelbilder. Detta är ett fint tillfälle för nya och gamla medlemmar att bekanta sig med Täby Naturskyddsförening.

Plats: Föreningsgården i Täby Centrum (under biblioteket).

Januari–juni 2015

Filmkväll

Torsdag den 15 januari kl. 19.00

Vid tryckningen av programbladet är det ännu inte klart vilken film som kommer att visas. TNF återkommer under hösten med besked via meddelande i lokaltidningen *Mitt i Täby*, affischering och e-post.

Om du inte har lämnat din e-postadress, gör det genom att sända ett mail till taby.krets@naturskyddsforeningen.se

Plats: Föreningsgården, Attundafältet 12 vid Täby Centrum under biblioteket.

Holkbygge

Söndag den 8 februari kl. 10.00–12.00 håller vi oss inomhus och snickrar fågelholkar av olika slag. Det blir en fortsättning på tidigare uppskattade träffar, nu ger vi oss på lite olika typer av holkar! Hasse berättar om fåglars olika önskemål när det gäller boendet. Målet är att alla har en färdig holk med sig hem. Ta med något gott till fikapausen.

Plats meddelas vid anmälan. Anmälan senast måndag den 2 februari till Kerstin Olsson (se sidan 2).

Delta i och lär mer om skötseln av Viggbyholms ekbacke

Söndagarna den 8 och 22 mars, kl. 09.30–12.30 fortsätter vi höstens arbete i detta för Täby unika bestånd av jätteekar, som ligger ca 400 m söder om Viggbyholms gård. Det är en värdefull ädellövskog, som har

hotats av igenväxning. Arbetet med de försiktiga skötselåtgärderna samordnas av Täby Naturskyddsförening. Kom med och delta de dagar som passar dig! Ta med matsäck och gärna en såg eller sekator för buskar och grenar.

För mer information ring Einar Fries eller Kerstin Olsson (se sidan 2)!

ÅRSMÖTE

Tisdag den 10 mars kl. 19.00–ca 21.00

Välkomna, årsmötet är öppet för alla medlemmar. Motioner lämnas till styrelsen senast den 10 februari 2014. Efter årsmötet kommer Cecilia Lundin, kommunens jägmästare, och talar om naturen i Täby och skogsskötsel.

Plats: Föreningsgården, Attundafältet 12, vid Täby Centrum (under biblioteket).

Fortsättning på skötsel av Viggbyholms ekbacke

Söndag den 22 mars kl. 09.30–12.30

Se text på s. 11!

Utflykt med skärgårdsbåt

Lördag den 18 april

Dagsutflykt i Stockholms skärgård. Se närmare information på hemsidan <http://taby.naturskyddsforeningen.se/>

Lär dig att känna igen de vanligaste fåglarna

Lördag den 9 eller söndag den 10 maj kl. 10.00–12.00

Nybörjare i fågelskogen? Då är du välkommen att följa med Hasse Nordin på en introduktionsutflykt till fåglarnas spännande värld. Här lär vi oss att se skillnad på talgoxe och blåmes, vi lär oss att känna igen de vanligaste fågellätena och övar oss i att hitta fåglarna med kikaren. Ta gärna med dig en kikare om du har, annars får du låna en och också provkika i Hasses tubkikare. Ta med något gott till fikarasten.

Vi träffas vid Prästgårdsängarna. Anmälan till Siv Grönlund torsdag den 7 maj (se sidan 2)!

Besök i Hagby ekopark

Lördag den 23 maj

Vi följer upp fågellivet och växtligheten i Hagby ekopark.

Anmälan till Hasse Nordin (se sidan 2) onsdag den 20 maj!

Gröna kilarnas dag

Söndag den 24 maj

Vandring på Bogesundslandet, ett område av riksintresse för friluftsliv och blivande naturreservat. Här finns det områden med höga naturvärden och nyckelbiotoper. Vi kommer att vandra genom hållmarker och besöka strandängar och också få en bild av det vackra kulturlandskapet. Vi får guidning både vad gäller områdets historia och natur. Bra vandringsskor och rejäl matsäck behövs. Eftersom detta ligger långt fram i tiden från programmets tryckdatum och är ett samarrangemang med Vaxholmskretsen, är det möjligt att platsen kan komma att ändras.

Se hemsidan eller ring Eva-Kristina Portén (se sidan 2) för anmälan, tid och övrig information.

Lär dig att känna igen de vanligaste ängsväxterna

Datum bestäms senare, troligen i början av juni.

Gullviva, mandelblom, kattfot och blå viol känner vi alla igen från Taubes visa, men hur ser de ut i verkligheten? Välkommen att följa med på en tur bland våra vanligaste ängsväxter. Utflykten arrangeras i Skålhamra kvighage tillsammans med Täby Hembygdsförening.

För anmälan och information kontakta Hasse Nordin (se sidan 2).

Kalendarium

augusti 2014–juni 2015

Hösten 2014

Lör 6 sept	Höstdag med svamp på Bogesundslandet
Vecka 40	Miljövänliga veckan:
Tis 30 september	Föredrag och filmen <i>Byt till ekologiskt</i>
Lör 4 eller sön 5 okt	Spaning efter höstens flyttfåglar
Sön 12 okt	Delta i och lär mer om skötsel av Viggbyholms ekbacke
Sön 26 okt	Fortsättning på skötsel av Viggbyholms ekbacke
Sön 16 nov	Fortsättning på skötsel av Viggbyholms ekbacke
Tis 18 nov	Föreläsning <i>Klimatet och välfärden</i>
Tis 9 dec	Adventskaffe

Våren 2015

Tors 15 jan	Filmkväll
Sön 8 februari	Holkbygge
Sön 8 mars	Fortsättning på skötsel av Viggbyholms ekbacke
Tis 10 mars	Årsmöte och föredrag av Cecilia Lundin
Sön 22 mars	Fortsättning på skötsel av Viggbyholms ekbacke
Lör 18 april	Utflykt med skärgårdsbåt
Lör 9 eller sön 10 maj	Lär dig att känna igen de vanligaste fåglarna
Lör 23 maj	Besök i Hagby ekopark
Sön 24 maj	Gröna kilarnas dag, vandring
Början av juni	Lär dig att känna igen de vanligaste ängsväxterna

B Föreningsbrev
PORTO BETALT

Täby Naturskyddsförening
c/o Inge-Britt Smedmark
Arrendevägen 32
187 30 Täby

Välkommen att följa med oss ut!

Framsidas fotografi av stenknäcken är taget av
Christer Brostam som också har fotograferat
sidsvansen på bilden här.

TACK SÖRAB för sponsring av tryckningen
av vårt årsprogram!

Se kalendarium på s. 19

Vill du bli medlem i Naturskyddsföreningen?
Gå in på www.naturskyddsforeningen.se/medlem
eller ring **Naturskyddsföreningens kansli 08-702 65 77.**